

FANØ

Kommuneplanstrategi

2017

FRA STRATEGI TIL KOMMUNEPLAN

Fanø Byråd skal inden udgangen af første halvdel af hver byrådsperiode vedtage og offentliggøre en strategi for den kommende kommuneplanlægning.

Planstrategi 2017 er en slags dagsorden for den kommende Kommuneplan 2017. Strategi og indsatsområder skal sammen med de statslige krav og udmeldinger udmøntes i Kommuneplan 2017.

Kommuneplan 2017 bliver således en slags forretningsplan som mere detaljeret beskriver status, overordnede mål og retningslinjer for Fanø Kommunes udvikling og arealanvendelse.

En planstrategi skal indeholde:
Oplysninger om den planlægning, der er gennemført siden den sidste revision af kommuneplanen, en vurdering af udviklingen og en strategi for den fremtidige udvikling, herunder for Agenda 21-området samt en beslutning om, hvordan og i hvilket omfang kommuneplanen skal revideres.

Byrådet har vedtaget, at der skal foreligge en "hel" kommuneplan, forstået på den måde, at alle lovpligtige emner skal med i planen enten

gennem nye eller gennem reviderede bestemmelser.

Revisionsbeslutningen er derfor, at kommuneplanen revideres i sin helhed.

Fanø Byråd har vurderet og besluttet at forslag til Kommuneplanstrategi 2017 ikke skal miljøscreenes efter Lov om miljøvurdering af planer og programmer idet den ikke fastlægger rammer for fremtidige anlægstilladelser.

Bemærkninger til strategien

Forslaget har været i offentlig høring fra d. 31. oktober til d. 26. december 2016. I perioden er indkommet 5 bemærkninger

Bemærkningerne omhandler samarbejdet i Storbyregion Esbjerg, at der skabes mulighed for placering af en golfbane, at der åbnes mulighed for også at lave storparceller, natursyn og borgerinddragelse og mulighed for udvikling af boliger og erhvervsområde ved Sønderho.

Bemærkningerne afstedkommer ingen ændringer i strategien, men en del af dem behandles i

forbindelse med kommuneplanen.

Efter den endelige vedtagelse af planstrategien igangsættes kommuneplanrevisionen.

Læsevejledning

Kommuneplanstrategien indeholder et fælles afsnit for Esbjerg, Varde og Fanø Kommune, hvor der fra et regionalt udgangspunkt ses på infrastruktur, bosætning og turisme.

Herefter følger en del der indeholder status, mål, potentiale og prioritering på Fanø inden for temaerne;

- Bosætning,
- Erhverv og turisme,
- Natur og landskab
- Agenda 21 og Bæredygtighed.

Sidst i strategien er et afsnit om gennemførte projekter og planlægning siden vedtagelsen af Kommuneplan 2013. efterfulgt af en oversigt over revision af kommuneplanens kapitler i forhold til de statslige udmeldinger og Fanø kommunes vedtagne politikker.

FORORD

Beboerne på Fanø har altid vist handlekraft og engagement i forhold til at skabe en ø og en kommune, der er noget for sig selv. Fanø er et helt særligt sted med store kvaliteter, midt i Nationalpark Vadehavet, med en natur der er udnævnt til UNESCO's verdensarv.

Handlekraft, engagement og sammenhold vil være meget vigtige byggesten for at bevare Fanø som en selvstændig kommune, der kan leve op til fremtidige krav fra såvel myndigheder som fra kommunens borgere.

Fanø skal være et sted med mulighed for ro og fordybelse, men også et sted med mulighed for at gå til koncert, til udstilling, ud at spise eller på shopping. Her er kvaliteten i højsædet, om du er turist eller fastboende.

Vi vil styrke mulighederne og rammerne for, at mennesker kan mødes på tværs af generationer, interesseskel og tilknytningsforhold.

Gennem mødet kan vi sammen skabe udvikling og vækst til gavn for øens borgere, besøgende og erhvervsdrivende og på den måde sikre **kvalitet i livet – hele livet**.

Vi skal forsøge at leve i balance med naturen og skabe en bæredygtig udvikling for øens erhvervsliv, samt være et attraktivt boligområde i Storbyregion Esbjerg.

Byrådene i Esbjerg, Fanø og Varde Kommuner har etableret Storbyregion Esbjerg med det formål at styrke hele området udvikling. Storbyregion Esbjerg udmøntes i første omgang via det planstrategiske samarbejde, som er beskrevet i denne kommuneplanstrategi.

Med Storbyregion Esbjerg understøtter og udvikler Esbjerg, Varde og Fanø Kommuner hinandens styrker og ressourcer. Samarbejdet er også et udgangspunkt for udvikling af strategiske satsninger, konkrete projekter og den ideudvikling, der i fremtiden skal bidrage til at sætte Storbyregion Esbjerg på den nationale dagsorden.

Det væsentligste formål med Storbyregion Esbjerg er at sikre udvikling og vækst i hele det sydvestjyske område. For at kunne det, skal Storbyregion Esbjerg være dagsordensættende nationalt og regionalt. På nationalt plan understøtter Storbyregion Esbjerg Danmarks position og muligheder på energiområdet. Det samme gælder for det nationale arbejde med Danmarks kystturisme og mødeturisme, hvor Storbyregion Esbjerg har mange erfaringer og meget at byde ind med. Disse styrkepositioner kan Storbyregion Esbjerg udnytte, når det gælder om at sikre området gode infrastrukturløsninger og om at få de unikke bosætningsmuligheder i kommunerne bragt frem i lyset.

Planstrategi 2017 er grundlag for den kommende Kommuneplan 2017. Strategien udstikker retningen for kommunens overordnede planlægning.

Fanøs fremtid ligger i de kvaliteter der gør det rart og særligt at bo på og besøge øen; Vores unikke natur, vores kulturmiljøer, det lokale engagement, lokalprodukterne, den lokale gastronomi og vores mødesteder på tværs af generationer, mødesteder hvor relationer dannes og som gør at man har lyst til at blive eller komme tilbage.

Byrådet ønsker at hovedtemaerne for den kommende kommuneplan skal omfatte: Bosætning, Erhverv og Turisme, Natur og landskab og Agenda 21 og bæredygtighed.

Vi fastholder fokus på bæredygtighed og tilpasning i respekt for Fanøs enestående landskab og natur.

God læselyst.

Erik Nørreby
Borgmester

INDHOLD

Forord	3
Storbyregion Esbjerg	7
Fanø	11
Bosætning	11
Erhverv & Turisme	15
Natur & Landskab	19
Agenda 21 & Bæredygtighed	23
Revisionsbeslutning og planprocessen	26
Planlægning siden sidst	29

STORBYREGION ESBJERG

Fællesstrategi for Varde, Esbjerg og Fanø

INFRASTRUKTUR

Infrastruktur omfatter forskellige transportformer for varer og mennesker, men også infrastruktur for data, energi, vand og spildevand. Infrastruktur giver samarbejde, udvikling og vækst og er det element, som rent fysisk binder vores tre kommuner sammen.

Vi har allerede en række etablerede samarbejder på infrastrukturuområdet. Det gælder fx forsyningen af el, varme, vand og spildevand. Vi har et af de mest fiberintensive områder i EU, fordi SE har gjort en stor indsats for at udbygge lynhurtige bredbånd hos os.

I Storbyregions Esbjerg fokuserer vi på transporten af varer og mennesker. Her er det vores mål, at infrastrukturen skal være udbygget, så de forskellige transportformer fungerer hurtigt, let, sikkert og billigt.

Den største transportterminal i området er Esbjerg Havn. Infrastruktur er dermed en del af Esbjerg Havns DNA. Esbjerg Havn er den væsentligste dynamo for vækst og udvikling i vore tre kommuner. En havn af den kaliber har behov og sætter krav fx en effektiv og opdateret baglandsinfrastruktur. Det er i vores fælles interesse at understøtte den dynamiske udvikling af Esbjerg Havn maksimalt på alle parametre.

De mange virksomheder, som er knyttet til udviklingen af Esbjerg Havn, har behov for at få flyttet gods hertil og herfra. Og de har det samme behov for at få flyttet mennesker. Vi arbejder for at vores område fremstår som lettilgængeligt og godt koblet op på det nationale bane- og vejnet. Med elektrificeringen af jernbanen på plads er det vores næste mål at få koblet Esbjerg hurtigst muligt på timemodellen. Timemodellen indebærer at rejsetiden mellem Danmarks største byer reduceres. For Esbjergs vedkommende vil det give to timers transport til København. Vi ønsker at etablere en nærbaneforbindelse mellem Oksbøl, over Varde og Esbjerg til Ribe. Nærbanen vil udbrede fordelene ved de forbedrede fjernforbindelser til hele oplandet omkring Esbjerg. Derudover vil nærbanen binde området sammen som en attraktiv kollektiv transportform også for pendlerne i dagligdagen.

Områdets væsentligste langsgående vej er rute 11. Vejen er vigtig for pendlerne, men også – og måske især – for de mange turister sydfra samt for vindmølletransporter og anden godstrafik. Staten er i gang med at undersøge mulighederne for en forbedring af forholdene omkring Ribe. Vi arbejder for en udbygning af vejen, da den, især på strækningen mellem Ribe og Varde, savner kapacitet til den nuværende belastning. Færgeren til Fanø er en livsnerve for øen. Uden en stabil forbindelse med en hyppig frekvens kan øen ikke fastholde sin position som et attraktivt bosætningsområde. For storbyen Esbjerg giver

færgeren herudover en direkte cykelforbindelse til en af Danmarks bedste badestrande. Vi arbejder for en stabil færgedrift med overkommelige priser og gode parkeringsforhold for både biler og cykler.

BOSÆTNING

Den store vækst i arbejdspladser relateret til energi og offshore skaber et stadig stigende behov for at fremme initiativer, der kan øge bosætningen i Storbyregion Esbjerg. Vi vil sikre et bredt udbud af forskellige boformer, og vi vil styrke de mange attraktive bosætningsmuligheder, som allerede findes i området. I Esbjerg by arbejdes der med byens storbykvaliteter ved bl.a. at fokusere på fortætning og højhusbyggeri. I de ældre købstæder og skipperbyer handler det om at sikre en høj kvalitet i de velbevarede byrum for at gøre dem fristende at besøge og bosætte sig i. På landet arbejder vi i alle tre kommuner med tiltag, der understøtter og fremmer velfungerende lokalsamfund med et stort lokalt engagement.

Udad til vil vi tydeligere markere de meget alsidige bosætningstilbud i Storbyregion Esbjerg. Vi vil synliggøre, at her tilbydes en palet af muligheder fra storbymiljø, velbevarede bykerner med historiens vingesus, trygge bynære boligområder, attraktive stationsbyer, aktive lokalsamfund med fællesskab og foreningsliv samt åbne landskaber, der både har plads til begejstring og til ro. Vi har noget for enhver smag.

De tre kommuner arbejder hver især med en egen bosætningsindsats, men ved at fremme det tværkommunale samarbejde om bosætning kan vi gøre indsatsen bredere og dybere. For der skal gennemslagskraft til for at få vakt interessen for det vestjyske i Danmarks universitets- og uddannelsesbyer. Vi viser verden, at vi når vores resultater og at vi gør det ved at samarbejde – her er højt til loftet og stærke netværk.

Jobbet har også i Sydvestjylland stor betydning for folks valg af bopæl. Vi ønsker at sikre en større tilflytning af borgere ved i tilkøb til jobbet og det attraktive boligudbud at tilbyde en ”købmandskurv” fuld af gode sager. Købmandskurven indeholder gode daginstitutioner, de bedste uddannelsesmiljøer, spændende og afvekslende kultur- og byliv, unik natur, interessante og udfordrende fritidsoplevelser, opdateret infrastruktur og ikke mindst stor imødekommenhed både fra kommunens og nærmiljøets side. Vi vil udfordre os selv og hinanden til at skærpe profilen og blive endnu bedre til det, vi allerede gør. Ved fælles hjælp kan vi sikre det gode hverdagsliv og skræddersy vores tilbud efter moderne familiers behov.

Vi vil arbejde for, at de som allerede bor her husker at fortælle om de store kvaliteter i Storbyregion Esbjerg, der hvor de kommer frem. Stedets identitet og særlige karakteristika skal altså ikke kun formidles til vores gæster, men i høj grad også til vore borgere. Det sikrer, at de bliver boende og, at de bliver ambassadører for storby-

regionen. Når den gode ambassadør står ansigt til ansigt med en besøgende eller med én der burde besøge os, er det en uvurderlig mulighed for at give personligt tilpasset og helt nøjagtig information om området. Den mulighed skal ikke forpasses, for mund til mund metoden og den personlige anbefaling virker – især på det lange stræk.

TURISME

Storbyregion Esbjerg ligger i noget af Danmarks smukkeste natur – området er anerkendt nationalt og globalt for dets høje og helt unikke kvaliteter. I det storslåede landskab er strøet en perlerække af byer, der i deres velbevarede bymiljøer, hver for sig giver blik tilbage i en svunden tid. Ribes middelalderlige bykerne med domkirkens klokker i ørerne, det rene 1800-tals snit i Vardes solide købstadsmiljø og udlængslens kald i de kringlede små gyder i Sønderho og Nordby. For en kender kan alene placeringen af bebyggelsen "oppe på det tørre" fx langs Varde Ådal eller de mange fine landsbyer på geestkanten være et besøg værd. Men for de allerfleste er det nu Vesterhavet og den åbne strand med plads til alle, der opfordrer til genbesøg år efter år.

Havet, klitterne og stranden tiltrækker hver sommer tusindvis af gæster til de store sommerhusområder ved Blåvand, Henne og på Fanø. Vi ønsker at udvikle og modernisere kystturismen, så kystbyerne og de bynære strande i endnu højere grad opfylder behovet for en integreret oplevelse af strand- og byliv. Herudover vil vi

arbejde for at tilbyde gæsterne et stort udbud af naturoplevelser. I vores unikke naturområder skal der være plads til både fordybelse og aktivitet på havet, i terrænet og skoven. Vi vil i samarbejde sikre, at områdets gæster tilbydes et bredt udvalg af overnatningstilbud og gøres opmærksomme på de byoplevelser, som Esbjerg, Varde og Ribe tilbyder inden for fx shopping, sightseeing og museumsbesøg.

Esbjergs største målgruppe er erhvervsfolk, der besøger byen i professionelt øjemed. De er her for at deltage i møder eller konferencer og de efterspørger gode hoteller, udbyggede og varierede restaurant- og kulturtilbud og et interessant byliv, der opfordrer til ophold. Vores satsning på mødeturisme giver hotelbyggeri i midtbyen og fremmer generelt Esbjergs udvikling af storbyatmosfæren i bymidten. Den udvikling forstærker tilbuddet til kystturisternes shoppingture. Storbyprofilen gavner samtidig variationen i områdets boligudbud og bosætningen generelt – fordi unge og højt uddannede tiltrækkes af storbyer.

Platformen for udvikling med landskabet, havet, stranden og bymidterne er således til stede. Vi har herudover det bedst tænkelige udgangspunkt for samarbejde, fordi vi kan supplere hinanden med vores turistprodukter. Når vi skal arbejde med udvikling og med markedsføring, gør det os stærkere sammen end hver for sig. Ved fælles hjælp vil vi derfor hæve barren og gøre produktet endnu mere indbydende og markedsføringen endnu skarpere. Vi ønsker, at det udbyggede

samarbejde henover kommunegrænserne også inddrager nationale og internationale samarbejdspartnere, når det giver mening ligesom både små og store erhvervsvirksomheder relateret til turistsektoren er naturlige samarbejdspartnere for en udviklingsindsats.

FANØ

BOSÆTNING

DET HAR VI

Fanø er, uspoleret og lige ved siden af. Når du først er landet, er alt tilgængeligt og inden for cykelradius.

Vores 2 unikke, bevaringsværdige og levende bykerner i Sønderho og Nordby er sammen med naturen, stranden, den smukke udsigt og nærheden til Esbjerg tiltrækkende parametre for tilflytning, som gør Fanø til et meget attraktivt valg i storbyregion Esbjerg.

På Fanø pendler ca. halvdelen af de beskæftigede ud af kommunen hver dag. De fleste pendler til Esbjerg kommune.

Ifølge regionens undersøgelser (udgivelsen "Kon-tur") er borgerne på Fanø meget tilfredse med deres liv og levestandard, har stærke relationer til nærområdet, har stor tillid til andre mennesker og ser muligheder for at ændre deres liv, hvis de vil.

Gennem de sidste 10 år er der i gennemsnit bygget 10 boliger om året på Fanø.

Fra 2011-2015 er antallet af borgere vokset med

”

Målet er; at opretholde en levende Ø med et højt serviceniveau ved at skabe og opretholde en positiv befolkningstilvækst på 1 % om året og med fokus på også at tiltrække børnefamilier. ”

ca.2 % i Nordby (54 personer) og faldet med ca. 2% i Sønderho(7 personer).

Siden 2011 har der været en generel overvægt i Nordby af borgere over 65 år (ca. 35%) sammenlignet med resten af Danmark (ca 16%). I 2011-2015 i Nordby er en svag stigning (4%) af borgere melle 20-30 år og borgere mellem 45-49 år (6%), men et fald i antallet af børn fra 0-4 år (24%). I Sønderho er der, siden 2011, ligeledes en stigning af borgere over 65 år (36%)og børn fra 0-9 år(21%), men en fordobling i antallet af borgere melle 10-14 år og 20-24 år og 30-34 år.

På Fanø er omkring 2 % af den samlede bebyggelse fredet, 13 % er registreret som bevaringsværdige. Ikke noget andet sted i Danmark er bygningskulturarven i så stort omfang bevaret som på Fanø.

Den velbevarede bygningskultur og de levende bymidter, nærheden, tætheden til naturen og jobmulighederne i Esbjerg, de mange kulturelle tilbud og lokalbefolkningens store frivillige engagement gør Fanø til et unikt og attraktivt sted at bo og flytte til.

BYRÅDET VIL

Markedsføre øen og alle dens kvaliteter bl.a. gennem de gode historier og løbende presseomtale.

Samarbejde tværkommunalt omkring markedsføring, bosætning og bygningskulturarv.

Arbejde målrettet med lokale bosætningsambassadører .

Understøtte initiativer, der handler om integration af nye tilflyttere.

Understøtte det frivillige engagement.

Tilbyde et bredt spekter af forskellige boligtyper og former, specielt lejeboliger.

Arbejde målrettet for bevaring af bygningskulturarven gennem dialog, information og vejledning .

Skabe en tryk, gnidningsfri og sammenhængende hverdag.

Skabe levende, aktive byrum og mødesteder på tværs af generationer.

Byudvikle både i Nordby og Sønderho .

Fastholde Nordby og Sønderho **som levende samfund** .

INDSATSER

I forhold til bosætning prioriterer Byrådet følgende 4 temaer:

- Fastholdelse & Tiltrækning af børnfamilier
- Boligtyper
- Bevaring & benyttelse
- Tryghed & tilgængelighed

FASTHOLDE OG TILTRÆKKE BØRNFAMILIER

Fanø skal være et sted man har lyst til at blive. Et sted med gode børneinstitutioner, en velfungerende folkeskole, god ældreservice, forskellige kultur og fritidstilbud og et sted med mulighed for at skabe relationer og blive en del af et lokalt nærmiljø.

Lysten til at engagere sig i ø-livets hverdag og i øens arrangementer og begivenheder, er en vigtig faktor i forhold til øens overlevelse, i forhold til at skabe kvalitet i den enkeltes hverdag, og for at få folk til at blive boende. Derfor anerkender og støtter Fanø Kommune de frivillige og foreningernes arbejde.

Fanø vil tiltrække børnefamilier og satser på tilflyttere med job i Storbyregion Esbjerg.

Byrådet vil gøre Fanø mere attraktiv for de unge familier ved at sænke taksterne for pasning af de mindste børn og ved en fokuseret indsats, der sikrer et højt pædagogisk niveau i daginstitutionerne.

Det skal være uproblematisk for børnefamilierne at bo på Fanø og arbejde på fastlandet, både i forhold til børnepasning og pendlerforholdene på færgen, som der løbende arbejdes med at forbedre.

Der arbejdes med at byde tilflyttere velkomne på flere fronter bl.a. i form af et intrømøde, en rundtur på øen og en introduktion til de mange foreningstilbud.

BREDT BOLIGUDBUD

Fanø kommune vil tilbyde et bredt spekter af forskellige boligtilbud både i form af moderne huse i de nye boligområder såvel som de i gamle historiske bykerner. Derudover vil fanø kommune arbejde aktivt for at skabe flere lejeboliger.

Byrådet vil fremadrettet arbejde med fortætningen af eksisterende boligmasse der hvor det giver mening og ikke forringer områdets kvaliteter og ved at give mulighed for tæt-lav bebyggelse i kommende lokalplaner.

BEVARING OG BENYTTELSE

Den tætte tilgang til Fanøs fantastiske og særlige natur skaber unikke og attraktive boligområder. Det er samtidig beskyttelsen af naturkvaliteterne, der kraftigt begrænser mulighederne for at udlægge nye arealer til byudvikling.

Den bevaringsværdige bygningskultur og skulpturmiljøer i Nordby og Sønderho skal fastholdes, samtidig med at der skal være rum til at leve et

moderne liv med moderne bekvemmeligheder. En del af de gamle bebyggelser i sommerhusområderne, i det åbne land og uden for bykernerne i Nordby og Sønderho er bevaringsværdige uden dog at være registreret som sådan. Bebyggelsen bør fremadrettet sikres, så de ikke kan nedrives.

TRYGHED & TILGÆNGELIGHED

Færgeturen kan for udefrakommende virke som en barriere, men for flere pendlere giver den et rum for samtale, et mødested, en tænkepause. Færgeturen vurderes også som en væsentlig medvirkende faktor til, at der er forholdsvist mange foreningstilbud på Fanø. I tilsvarende landfaste forstæder vil lokalsamfundet i højere grad trække på allerede eksisterende tilbud i de nærmeste større byer.

Fanø er et trygt sted at vokse op. Her kan vintrens stormflod betragtes med interesse i sikkerhed bag digerne.

Det enkelte barn oplever stor bevægelsesfrihed. Den begrænsede trafik, de mange stiforbindelser og de korte afstande gør at børn og voksne i de 2 byer primært færdes til fods og især på cykel.

Der arbejdes løbende med at sikre de bedst mulige forhold for færgependlere og erhvervsdrivende gennem dialog med færgeriet og via målrettet landsdækkende fokus på området.

GENNEMFØRTE PROJEKTER SIDEN 2013

Forskønnelse af ankomst pladsen ved færgelejet,

Renovering af Konsul Lauritzens plads

Udskiftning af gadebelysning til LED lys i Nordby,

Energi renovering og nybygning af børneinstitutionerne,

Udgivelse af div. bosætningsmateriale,

Påbegyndelse af en opsparing til evt. kommende forbedringer af kystsikring

Restaurering af diget mellem lille Slippe og Skibsværftet.

Revonering og tafiksikring af Vestervejen

FANØ

ERHVERV & TURISME

DET HAR VI

Fanø er UNIK! med sin velbevarede kulturhistorie i arkitekturen, musikken og dragterne. Med en placering midt i Vadehavet og med udnævnelsen til UNESCO's Verdensarv, rummer øen et stærkt produkt med udgangspunkt i natur og kulturturisme.

Den vigtigste faktor for tiltrækning af turisterne er dog til stadighed den brede Vesterhavsstrand og de utallige aktivitetsmuligheder i den forbindelse.

Med ca. 2800 sommerhuse, 300 ferielejligheder, 7 campingpladser, et stort udbud af B&B i private hjem og mere end 791.000 overnatninger i 2014, er turismen øens primære erhverv og har indirekte stor betydning for øens øvrige erhverv. Antallet af overnatninger er gået 9 % frem fra 2013-14.

Det samlede antal arbejdspladser i kommunen er faldet 5% fra 2011-2013, til gengæld opstartes på Fanø generelt lidt flere virksomheder end i resten af landet. 10 % af øens beskæftigede er selvstændige erhvervsdrivende og kommunens styrkeposition ligger inden for turisme og fødeva-

”

Målet er; at forbedre vilkårene og højne overlevelseshraten for virksomheder på Fanø ved at forlænge turistsæsonen, øge antallet af overnatninger uden for højsæsonen og øge turisternes tilfredshed med Fanø som destination ”

rer. Især arbejdspladser inden for fødevarerområdet er stigende.

Turisterne på Fanø er generelt mere tilfredse end turisterne i den resterende del af Sydjylland. Tilfredsheden er størst der, hvor der i forbindelse med besøget har været en ”vært” eksempelvis kroer, hoteller, campingpladser, B&B i private hjem eller familiebesøg. En meget stor del af de adspurgte besøgende vil anbefale stedet til venner og familie.

I modsætning til en del af de øvrige turistdestinationer langs Vestkysten adskiller Fanø sig ved også at rumme et levende lokalsamfund. På Fanø har den besøgende således mulighed for at blive inviteret med til begivenheder, hvor de fastboende også deltager.

På Fanø er en stor del af de besøgende, gæster som vender tilbage år efter år og føler sig særligt knyttet til stedet

Feriehusene udgør den største del af overnatningen på Fanø. Deres placering i klitlandskabet på

forholdsvis store naturgrunde er i international sammenhæng et helt særligt overnatningsprodukt.

Gennem året afholdes en række niche festivaler, som tiltrækker besøgende som ellers ikke ville have opdaget Fanø, samtidig med at festivalerne er med til at udvide turistsæsonen.

INDSATSER

I forhold til erhverv og turisme prioriterer Byrådet følgende 4 temaer:

- Den gnidningsfrie rejse
- Tilgængelighed og information om naturen
- Attraktive byrum og steder at mødes
- Festivaler, begivenheder og aktiviteter

DEN GNIDNINGSFRIE REJSE

Der ligger et potentiale i at arbejde målrettet med at skabe en bedre og mere sammenhængende rejse fra Århus/København/Esbjerg til den endelige destination på Fanø.

Byrådet vil i næste budget periode se på, hvordan arealet ved færgelejet kan gøres mere attraktivt at vente og opholde sig i. Derudover undersøges hvordan den offentlige transport optimeres og hvilke muligheder der er for at skaffe flere parkeringspladser på havnen i Esbjerg. I samarbejde med færgeriet arbejdes løbende på at understøtte turismen i ydresæsonen.

TILGÆNGELIGHED OG INFORMATION OM NATUREN

Naturen omkring Fanø rummer et ubegrænset antal historier der ikke altid er synlige. Der ligger et stort potentiale i at formidle og synliggøre de unikke historier om dyr, planter og landskabets dynamik der hvor de findes.

Byrådet prioriterer at der arbejdes målrettet med en kortlægning og plan for cykel og vandrestier

BYRÅDET VIL

- Udbrede kendskabet til Fanø som verdensnaturarv, som en del af Nationalparken og som en ny UNESCO destination.
- Arbejde for at skabe gnidningsfri rejse til og på Fanø.
- Satse på at udvikle kulturelle arrangementer og oplevelser, der tager afsæt Fanøs traditioner eller Fanø som sted.
- Understøtte øens naturoplevelser med information, vejledning og aktivitetstilbud.
- Skabe mødesteder og attraktive byrum.
- Sikre levende bycentre med detailhandel.
- Understøtte mulighed for etablering af mindre erhvervsvirksomheder.
- Understøtte tiltag, der fremmer den maritime turisme.
- Skabe mulighederne for et varieret udbud af overnatningsfaciliteter.
- Understøtte turisme, der skaber synergi mellem turisme, beboere og miljø og ikke har negativ indvirkning.
- Fremme og understøtte samarbejder omkring erhverv og turisme tværkommunalt, inden for nationalparken, i Ø samarbejdet, regionalt og trilateralt.
- Kunne tilbyde erhvervsgrunde til interesserede virksomheder

på Fanø kombineret med formidling af naturen og nedslag på ruterne samt en evt. UNESCO station.

ATTRAKTIVE BYRUM OG STEDER AT MØDES

Ved Fanø Bad arbejdes med at revitalisere området, der arbejdes med at få livet tilbage mellem husene og skabe ophold og sammenhæng i området samtidig med at historien om den første badeturisme trækkes frem i lyset.

RealDania projektet "stedet tæller"

er sat i gang som et samarbejde mellem grundejere, kommune og Realdania.

Projektet prioriteres i den kommende periode og plangrundlaget for området revideres på baggrund af en arkitektkonkurrence i 2016.

Den løbende tilsanding af lystbådehavnen bevirker at færre og færre turister kommer til via søvejen og at tidsrummet for hvornår skibene kan sejle ud reduceres væsentligt hvert år. Der skal arbejdes med at finde en løsningsmodel for lystbådehavnens fremtid.

En gruppe borgere arbejder med at retablere Sønderho Havn som naturhavn

Projektet vurderes at have stor betydning for turismen i Sønderho.

Fanø kommune bistår i rollen som bygherre i den endelige anlægsfase.

FESTIVALER, BEGIVENHEDER OG AKTIVITETER.

Via planlægningen ønskes at understøtte aktiviteter og begivenheder på aktivitetspladsen ved

lystbådehavnen, ved havnekajen og på stranden. Mulighederne for at benytte havnekajen til forskellige aktiviteter kortlægges og formidles.

Der afsættes midler til at der kan etableres faciliteter der understøtter koncerter og udendørsarrangementer på området ved lystbådehavnen. Der arbejdes på etablering af udstilling om UNESCO verdensarv på Fanø og faciliteter der understøtter formidlingen af vadehavet på strækningen mellem færgelejet og lystbådehavnen.

GENNEMFØRTE PROJEKTER SIDEN 2013

Fussion mellem Esbjerg erhvervsforening og Fanø Erhvervs og turistråd til Esbjerg erhvervs udvikling.

Forskønnelse af ankomstpladsen ved færgelejet.

Renovering af Konsul Lauritzens plads.

Fugleskjul ved strandsøen, Panoramaruten - cykelrute.

Opgradering af eventpladsen ved Lystbådehavnen.

Nedsættelse af fragtpriser på færger.

Gratis campingvogne i skuldæsonen.

Strandaktivitetsplan

Udarbejdelse af VVM-redegørelse (Vurdering af virkning på miljøet) for genopretning af Sønderhohavn

FANØ

NATUR OG LANDSKAB

DET HAR VI

Fanø er placeret midt i Nationalpark Vadehavet og naturen rundt om hele øen er blevet udnævnt til UNESCO Verdensarvs område.

Øen har en rig og varieret natur, der spænder fra næringsfattige og tørre klitheder over våde moser med sjældne orkideer til storslåede strandenge med et rigt fugleliv.

Ud over de store naturmæssige kvaliteter udgør Fanøs natur et stort potentiale for turisme, fritidsliv og fødevarerproduktion.

Vadehavet, som Fanø er en del af, har afgørende international betydning som rastesteds for millioner af fugle på træk – man mener at mere end 10 millioner fugle passerer Vadehavet to gange hvert år under fugletrækket. Strandene og vaderne omkring Fanø udgør i denne sammenhæng nogle af de vigtigste områder. Vadehavet har også stor betydning for ynglefugle, fisk og havpattedyr, og er levested for mere end 500 arter af planter og dyr, hvoraf flere ikke forekommer andre steder i verden.

Det særlige ved Fanøs natur og landskab er dynamikken og det åbne, forblæste landskab som

”

Målet er; en aktiv udvikling af Fanøs særlige natur- og landskabstyper, som sikrer en høj biodiversitet af hjemmehørende arter inden for de enkelte naturtyper. At fremme og fastholde naturkvaliteten af de beskyttede områder. At forbedre og udvikle adgangsmulighederne, ophold og formidlingen af naturen.

”

flere steder trues af tilgroning.

Cirka 85-90 % af Fanøs areal er fredet eller beskyttet i forhold til international eller national lovgivning. Det betyder, at kravene til aktiviteter i det åbne land ofte er store. Der skal i Fanø Kommunes naturindsats sikres en fornuftig balance mellem benyttelse og beskyttelse.

Fanø Kommune skal samarbejde både med myndigheder, lokale interessenter og private lodsejere om at sikre en bæredygtig udvikling for naturen. Fanø Kommune arbejder bl.a. for, via Fanøs Grønne Råd, at sikre den gode dialog mellem parterne.

Øens natur rummer mange skjulte historier og særlige arter, som man ikke lige lægger mærke til, med mindre man præsenteres for dem.

Fanøs strategi på naturområdet handler både om løbende at sikre naturkvaliteten ved pleje og samtidig formidle de mål, og den metode, der ligger bag den målrettede naturplejeindsats. Fanø Kommune samarbejder med Nationalparken, Esbjerg Kommune og Naturstyrelsen om denne strategi.

BYRÅDET VIL

Udvikle samarbejder i nationalpark- og verdensarvsregi .

Understøtte projekter som er til gavn for erhvervsliv, beboere, besøgende og biodiversiteten.

Pleje de arealer, hvor indsatsen giver mest naturkvalitet for pengene.

Løse konflikter mellem brugergrupper på stranden og i den øvrige natur gennem planlægning og dialog.

Udvikle formidlingen af naturen i naturen og fortælle hvorfor, vi passer på naturen, som vi gør.

Understøtte projekter der forbedre adgang, ophold og aktiviteter i naturen.

INDSATSER

I forhold til natur og landskab har Byrådet prioriteret følgende 5 temaer:

- Udvikle samarbejder i nationalpark- og verdensarvsregi
- Formidling og information
- Tilgængelighed og ophold
- Tydeliggørelse af områder med mulighed for særlige aktiviteter
- Bevaring af landskabstyper og forbedring af biodiversiteten samtidig med at udbyttet af oplevelsesmuligheder forbedres

UDVIKLE SAMARBEJDER I NATIONALPARK- OG VERDEN SARVSREGI

Fanø Kommune vil, i samarbejde med Nationalpark Vadehavet tage initiativ til en større tværkommunal informationsindsats omkring hensynet til ynglende strandfugle, som i perioder er meget udsatte for negative påvirkninger fra bl.a. løse hunde, ATV kørsel og lignende forstyrrelser. Udvalgte enge indhegnes og afgræsses for at sikre biodiversiteten.

FORMIDLING OG INFORMATION

Gennem ansættelsen af en kultur- og naturvejleder i Fanø Kommune ønsker byrådet at imple-

mentere formidlingen af Fanøs natur, kultur og historie direkte i de læringsforløb, børnene på Fanø gennemgår i skolen og dagspasningen.

Byrådet prioriterer, at der i forbindelse med nye stiprojekter samtidig fokuseres på at udvikle ophold i og formidlingspunkter for det landskab og den natur, de nye stier anlægges i.

Mere information om den sårbare og beskyttede natur skal gerne være med til at sikre en bæredygtig turisme på Fanø.

Fanø Kommune samarbejder med de øvrige myndigheder i Nationalparken om udformningen af række retningslinjer for "god og hensynsfuld" adfærd i naturen – et såkaldt "Code of conduct".

TILGÆNGELIGHED OG OPHOLD

Byrådet prioriterer, at der arbejdes målrettet med en kortlægning og plan for nye cykel- og vandrestier på Fanø. Stierne skal kombineres med formidling og ophold på ruterne ved at anlægge såkaldte nedslag på ruterne i form af særlige udsigts- og formidlingsspots samt forbedrede services i form af bedre toilet- og parkeringsforhold. En bedre rekreativ infrastruktur til og fra naturoplevelserne skal bidrage til en bæredygtig udvikling af turismen på Fanø

TYDELIGGØRELSE AF OMRÅDER MED MULIGHED FOR AKTIVITETER

Der arbejdes med tydeliggørelse af særlige stille- eller "forsigtighedszoner", hvor Fanø Kommune i perioder kan henstille til, at der i bestemte områder udvises større agtpågivenhed end normalt for at give ynglefuglene mere plads og ro.

FORBEDRING AF BIODIVERSITETEN SAMTIDIG MED AT UDBUDET AF OPLEVELSESMULIGHEDERFORBEDRES

Byrådet vil i den kommende planperiode få udarbejdet en naturplejeplan for de beskyttede naturområder, der løfter forpligtelserne til pleje

af Natura 2000- og fredede områder, og samtidig målretter plejeindsatsen der, hvor den giver størst effekt i forhold til biodiversiteten og formidlingsmulighederne.

Fanø Kommune tager initiativ til at koordinere en række naturplejerede afgrænsningsprojekter. Naturplejen vil i sammenhæng med en formidling kunne forbedre oplevelserne i naturen for bl.a. nye målgrupper af Nationalpark- og UNESCO-turister.

GENNEMFØRTE PROJEKTER SIDEN 2013

Etablering af Strandsø og fugleskjul ved Sønderho.

Strandaktivitetsplan.

Gennemgang af kvaliteten af alle naturbeskyttede arealer under naturbeskyttelseslovens § 3.

Pleje af Sønderho Hede.

Målrettet formidlingsindsats i skole og børneinstitutioner.

Græsningsprojekt ved Sønderho.

FANØ

AGENDA 21 OG BÆREDYGTIGHED

Hvad er agenda 21?

Inden udgangen af første halvdel af den kommunale valgperiode skal landets kommunalbestyrelser fremlægge strategier for fremtidig planlægning samt kommunernes bidrag til en bæredygtig udvikling i det 21. århundrede. Sidstnævnte kaldes Agenda 21, og navnet fører tilbage til FN's konference om miljø og udvikling i Rio de Janeiro i 1992. Her vedtog de deltagende parter et handlingsprogram med netop dette navn.

”

Målet er; at Fanø skal være en grøn kommune. Miljøbelastningen skal mindskes og bæredygtig byudvikling og byomdannelse fremmes. Den biologiske mangfoldighed skal fremmes og befolkning og erhvervsliv skal inddrages i Agenda 21-arbejdet. Der skal skabes samspil mellem de forskellige tiltag.”

AGENDA 21 i FANØ KOMMUNE

Lokal Agenda 21-arbejdet er baseret på engagement, partnerskaber og frivillighed og med et meget bredt miljøbegreb som ramme (bæredygtig udvikling mv.). Det dækker kort fortalt over de grønne initiativer, som rækker videre end de lovpligtige krav, som kommuner og regioner er underlagt.

I Fanø Kommune handler strategien for det lokale Agenda 21 arbejde om overordnet set at være

tæt på borgerne i beslutninger, som vedrører miljøspørgsmål i bred forstand. Det ligger lige for at Danmarks næstmindste kommune er tæt på borgerne, og kan interagere med dem om spørgsmål vedr. den lokale udvikling, således af den bliver båret frem af et sæt af fælles mål om bæredygtighed.

I forbindelse med udskiftning af gadebelysningen i Nordby havde borgerne eksempelvis mulighed for at kommentere på forskellige testopstillede modeller.

BYRÅDET VIL

- Gå forrest I forhold til mindskelse af resurseforbrug og sortering af affald Det skal kunne betale sig for borgerne og turisterne at reducere energiforbruget og sortere affald.
- Gøre den enkelte borger, turist og erhvervsdrivende sit ansvar bevidst i forhold til resurseforbrug og genanvendelse, gennem information, formidling og vejledning .
- Byudvikle efter behov og tage højde for grundvandsforhold og oversvømmelser. Hvor det er muligt skal den eksisterende by fortættes.
- Gøre forholdene for cyklister gode således at cyklen foretrækkes frem for bilen.
- Understøtte lokale initiativgrupper som arbejder med mindskelse af miljøbelastning, fremme af biologisk mangfoldighed eller initiativer til mere lokal bæredygtighed.
- Understøtte ideer fra borgere til et mere bæredygtigt Fanø.
- Samarbejde tværkommunalt omkring energiplanlægning
- Fokuserer på borgerinddragelse.
- Understøtte muligheden for etablering af nye energiforsyningsanlæg, der i prioriteret rækkefølge sikre CO² reduktioner i energiforsyningen, samt sikre laves mulig pris for slutbrugerene.

INDSATSER

I forhold til Agenda 21 har Byrådet prioriteret følgende temaer:

- Strategisk energiplanlægning
- Fremme, formidling og information om forbedring af biodiversiteten
- Affald

Byrådet ønsker at arbejde med inddragelse af borgere i målrettede projekter.

Fanø kommune vil have fokus på forskellige former for inddragelse og samskabelse, og evaluere og udvikle på inddragelsesprocesserne.

STRATEGISK ENERGIPLANLÆGNING

Fanø Kommune er sammen med Varde og Esbjerg Kommuner gået sammen om at lave en sammenhængende energiplanlægning. De tre kommuner samarbejder på grund af deres allerede etablerede tilknytning til hinanden både placeringsmæssigt og i forhold til energiforsyningen. Samarbejdet søges etableret for at imødekomme målsætningerne samt skabe en fremtids-sikret energiinfrastruktur.

FREMME, FORMIDLING OG INFORMATION OM FORBEDRING AF BIODIVERSITETEN

I forbindelse med naturpleje af naturbeskyttede arealer ønsker Fanø kommune at samarbejde med de enkelte lodsejere således at der kan gennemføres pleje af større arealer med forskellige private ejere.

Fanø Kommune understøtter initiativer fra borgergrupper, som vil arbejde med projekt, er der fremmer en bæredygtig udvikling. Det kan eksempelvis være etablering af græsningslaug eller kampagnemateriale. Eller projekter, der opfordrer borgerne til at spare på CO2'en, handle lokalt eller undgå madspild.

AFFALD

På en ø hvor alt affald, der ikke komposteres, fragtes væk med lastbiler og færge, er der også et stort økonomisk incitament i at begrænse mængden af affald. Borgerne på Fanø har siden 2003 betalt for husholdningsaffaldet efter vægt. Dette har været et incitament for borgerne til at sortere deres affald. Kommunen afhenter hver anden uge soteret affald ved den enkelte borgers bopæl. Sommerhusene på Fanø udgør en stor del af øens samlede boligmasse og producerer dermed en stor del af affaldet i perioder. Med vedtagelsen af den nye affaldsplan er intentionen, at sommerhusbrugerne også skal sortere husholdningsaffald. Med skiftende gæster ligger der en stor opgave i at gøre det let at sortere og i formidle dette.

Fanø kommune understøtter løbende projekter som Ren Ø dag, hvor Beredskabet og turistkontoret organiserer en oprydningsdag på stranden. Fanø Kommune sponsorerer foreninger og skoleklassers deltagelse. Materiale-gård og Nordby renovation stiller medarbejdere og materiel til rådighed, og de erhvervsdrivende sponsorerer bespisning.

GENNEMFØRTE PROJEKTER SIDEN 2013

Energirenovering af gadebelysning og inddragelse af borgerne i forbindelse med test opsætning,

Energirenovering af kommunens bygninger.

Restaurering af diget mellem Lille Slippe og Skibsværftet.

REVISIONS OMFANG

FULD REVISION

På baggrund af denne strategi og de statslige udmeldinger, ønsker Fanø Byråd at foretage en fuld revision af kommuneplanen. I praksis vil det vise sig at nogle temaes indhold ikke ændrer sig, men det åbner mulighed for uforudsete rettelser i forhold til kommende planlovsændring og strukturelle ændringer i Kommuneplanen.

Temaer til revision

Miljøministeriet har udarbejdet en oversigt over statslige interesser i kommuneplanlægningen frem til 2017, der beskriver dels planlovens krav til kommuneplanlægningen.

Den følgende oversigt bygger på statens oversigt, og beskriver diverse planlægningsopgaver, som Fanø Kommune vil arbejde med eller overvejer at arbejde med ved den kommende revision af Kommuneplan 2017

Kapitel 1 - Byzoner og sommerhusområder

Evt revision af arealer udlagt til byzone og til sommerhusområder, under hensyntagen til kulturmiljøernes særlige karakter og i forhold til en evt. kommende planlovsændring. Udpegning af områder til byomdannelse eksempelvis fortætning, som bl.a. kan reducere beho-

vet for inddragelse af nyt areal til byudvikling.

Evt. revision af anvendelse eller de bygningsregulerende forhold i by-, landzone og sommerhusområder og af kommuneplanens rammebestemmelser .

Nærmere beskrivelse af by mønstrene og udpegning af byer, hvor der er byvækst.

Klimatilpasningsplanens risikoområde indskrives.

Evt. Udpegning af stilleområder (max. 35 dB) i forbindelse med støjkortlægningen i byer og i det åbne land – skal følges op med en handlingsplan. Det drejer sig om områder, hvor støjbelastningen er lav, og hvor der er et ønske om fortsat at bevare området fri for støj. Der er dels tale om uforstyrrede områder i det åbne land, hvor naturens lyde kan høres uden forstyrrende støj, dels om områder som fx parker i byer og andre bynære områder, som er let tilgængelige, og hvor der er relativt stille.

Kapitel 2 - Områder til forskellige by- og boligformål

Sammenskrives evt. med Kap 1.

Kapitel 3 - Detailhandelsstruktur

Revision i forhold til evt. kommende planlovsændring. Revision af detailhandelsområderne afgrænsning hvis behov og rammer for butiksareal i byerne er forandrede.

Fastlæggelse af mål og angivelse af en rollefordeling mellem Nordby og Sønderho og retningslinjer for planlægning af nye butikker. Beskrivelse centerområdets størrelse og indbyggertallet (behovet) i det opland, de betjener tilføjes.

Kapitel 4 - Trafikanlæg

Vurdering og kortlægning af behov for arealer til nye infrastrukturanlæg. Kortlægning af eksisterende anlæg. Retningslinjer for beliggenhed af trafikanlæg i forbindelse med evt. nye byudviklingsområder.

Kapitel 5 - Tekniske anlæg

Revideres i forhold til udfaldet af kommende strategisk energiplan.

Kapitel 6 - Erhvervs, fremstilling og håndværksvirksomheder

Revision på baggrund af erhvervspolitikken. Revision af arealudlæg til virksomheder med særlige beliggenhedskrav, evt. Tilføjelse af kortlægning af evt. risikovirksomheder. Gennemgang af sikkerhedszoner omkring evt. risikoanlæg. Kortlægning af virksomheder med særlige beliggenhedskrav.

Kapitel 8 - Støjbelastede arealer

Kortlægning af evt. støjbelastede områder. Udpegning af stilleområder som f.eks. naturområder i det åbne land, parker og grønne områder. Sikring af muligheder for støjende virksomheder og fritidsaktiviteter.

Kapitel 9 - Fritidsformål

Turisme planlægning:

Hvis der ønskes yderligt udlæg af rammer til ferie og fritidsformål, skal kommunen gøre sig nogle sammenhængende turistpolitiske overvejelser, som skal indskrives i kommuneplanen som baggrund for rammeudlæggene i kystnærhedszonen.

Kapitlet revideres i forhold til behov for kolonihaver. En vurdering og evt. justering af afgrænsning af arealer til fritidsformål (feriehoteller, feriecentre, kur- og wellnesscentre, kolonihaver, campingpladser, vandrerhjem og lign., områder til lystbådehavne, idrætsanlæg og andre friluftsk aktiviteter, herunder sommerlande og golfbaner) i det åbne land (naturområder, skovområder mv.) med henblik på sammenhæng og god adgang mellem land og by og fremme af turisme, bosætnings- og erhvervsudviklingsmuligheder.

Der tilføjes en retningslinje om placering af ferie og fritidsanlæg i kystnærhedszonen skal være i tilknytning tileksisterende byer eller ferie og fritidsanlæg.

Stillingtagen til, hvordan barrierer for friluftslivet og adgangen til natur og landskabsoplevelser (f.eks. større veje) kan formidles.

En strategi for befolkningens friluftsmuligheder som grundlag for planlægning, forvaltning og formidling af rekreative områder og adgangsforhold. Formidling af mulighederne for friluftsliv.

Kapitel 10 - Jordbrug

Kortlægning af retningslinjer for de jordbrugs-mæssige interesser og afgrænsning af særligt værdifulde landbrugsområder. Vurdering af behovet for nye arealudlæg. Udgangspunkt i udviklingsmuligheder og investeringssikkerhed, strukturændringer i landbruget, ny miljøteknologi og naturområder, fritidsområder og bosætningsmuligheder mv. Dialog med jordbrugserhvervene.

kapitel 11 - Skovrejsning

Kortlægning af steder hvor skovrejsning ønsket og uønsket tilføjes

Kapitel 12 - Lavbundsarealer

Vurdering af om der skal udpeges lavbundsområder der kan genetableres som vådområder og kortlægning her af.

Kapitel 13 - Naturbeskyttelse

Gennemgang og evt. revidering af retningslinjer for naturbeskyttelse på baggrund af gennemgangen af kvaliteten af de naturbeskyttede områder. Evt. udpegning og kortlægning af nye områder, der kan reableres som naturområder, og potentielle økologiske forbindelser.

Ved at opstille klare og entydige naturmål kan naturbeskyttelsen integreres i andre aktiviteter.

Kortlægning af nationalpark og naturområder med særlige beskyttelsesinteresser tilføjes. Revidering af retningslinjer så det samlede naturnetværk sikres.

Kapitlet revideres i forhold til Det digitale natur-

kort og Biodiversitetskortet.

Kapitel 14 - Kulturhistorie

Kortlægning og gennemgang af udpegede kulturlandskaber i det åbne land og deres afgrænsning. Kulturmiljøatlasset udpeger bevaringsværdige kulturmiljøer i byerne, og sammen med kulturlandskaber i det åbne land skabes et dækkende billede og beskrivelse af kommunens kulturmiljøer. Der ud over ønskes i nærmere beskrivelser af værdierne inden for kulturlandskabet på rindbysletten, halen og grønningen.

(arbejdsredskab i forhold til eksempelvis landzonetilladelser)

Registrering af bevaringsværdige bygninger uden for de bevarende lokalplaner.

Kapitel 15 - Landskab

Kortlægning, og vurdering af landskabstyper, evt. revurdering af grænser i forhold til landskabskarakteranalysen. Evt. udarbejdelse af en landskabsplan med retningslinjer for bevaring, kvalitet og oplevelsesmuligheder.

Kapitel 16 - Geologi

En afvejning og kortlægning af de geologiske bevaringsinteresser og værdier i planlægningen af det åbne land med udgangspunkt i allerede udpegede bevaringsværdier og retningslinjer. Stillingtagen til evt. inddragelse af nye arealer med geologisk bevaringsværdi og Sikring af deres bevaring.

Kapitel 17 - Vandløb, søer og kystvande

Kortlægning og retningslinjer for anvendelsen af vandløb, søer og kystvande med udgangspunkt i vandplanen. En kommunal handlingsplan skal følge op på statens miljømål.

En strategi og planlægning for havnenes anvendelse og udviklingsmuligheder – bæredygtigt kystfiskeri, traditionel erhvervskultur, beskæftigelsesmuligheder, friske fødevarer. Udpegning af områder, hvor der kan etableres erhverv som akvakulturanlæg.

Kapitel 18 - Kystnærhedszonen

Revision af retningslinjer for arealanvendelsen i kystnærhedszonen (landzone og sommerhusområder, ferie- og fritidsområder, tekniske anlæg), med henblik på beskyttelse og udvikling. Samtidig revision af afgrænsninger og vurdering af muligheder for helårsbeboelse (overførsel til byzone) og en sikring og udbygning af offentlighedens adgang til kysterne.

Kapitel 19 - Agenda 21 og revideres

I forhold til klimatilpasning og agenda 21

Områder med særlige drikkevandsinteresser og indvindingsoplande:

Hvis der ønskes at byudvikle eller ændre anvendelse inden for i OSD-områder kræves redegørelse eller det kan nævnes at kommunen ikke planlægger byvækst eller inden for OSD områder. Begrænsninger i forhold NFI-området i forhold

til planlægningen revideres teksten i rammerne: 5.L.29 og 5.L.3, 5.L.2o, 5.L.1 og 3.S.6 –(Hedemarken og Hedetoften)- et nyt kap. oprettes eller der tilføjes retningslinjer under Kap. 17 og kap. 10

PLANLÆGNING SIDEN SIDST

Planlægning siden vedtagelsen af Kommuneplan 2013

Kommuneplantillæg

Tillæg nr. 1 - udvidelse af midtbyafgrænsningen

Tillæg nr. 2 - klimatilpasningsplan

Tillæg nr. 3 - Sognehus ved Nordby Kirke

Tillæg nr. 4 - vedr. sommerhusområder

Tillæg nr. 5 - Boligområde og fritidsformål

Vedtagne lokalplaner

Lokalplan 110 Brugsen i Nordby

Lokalplan 114 – Boligområde ved Spelmanns Toft

Lokalplan 113- Offentligt område ved Vangled

Lokalplan 112 –Sogehuset Nordby

Lokalplan 103 - Sommerhusområde ved Rindby Strand

Lokalplan 116 - fritidshuse på Halen

Lokalplan 115 -Boligområde ved Vesternasen

Sektorplaner

Spildevandsstrategi

Spildevandsplan

Politikker

Børnepolitik 2015

Erhvervspolitik 2015-20120

Sundhedspolitik 2015-2018

Rgulativ for erhvervsaffald 201-2018

Integrations politik 2014-2017

Informationssikkerhed 2013

Handicappolitik 2014-2017

Folkeoplysningspolitik 2015

Kultur og fritidspolitik 2016